

[Holstein.]

hævet den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse, giver han det ærede Medlem Hr. P. Munch Tilsagn om at ville foretage denne Undersøgelse og Sammenligning af Reallønnen i de forskellige Lande med Guldmøntfod. Altsaa, det har man slet ikke foretaget fra Regeringens Side før! Denne Regering, som skriger højest om, at Lønningerne skal ned, og som ophæver den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse, som den har gjort, siger: nu tager vi Spørgsmaalet op om en Sammenligning af Reallønnen i Øjeblikket i de respektive Guldlande i Europa.

Et andet Punkt, som ogsaa er værd at bemærke i denne Forbindelse, var det Foredrag, som Kontorchef Vedel-Petersen forleden Dag holdt i Nationaløkonomisk Forening om Arbejdets Effektivitet, om Arbejdets Intensitet. Om dette Foredrag skrives der i „Politiken“s Handelstidende forleden Dag: „Han har for en Række Fag undersøgt, hvor stærkt Arbejdets Effektivitet er steget siden Krigens Begyndelse. Resultaterne af denne Undersøgelse var saa meget interessantere, som det er første Gang, at en saadan Beregning er foretaget herhjemme.“

Det var det andet Punkt. Først Reallønnen — det ved man ikke noget om, det skal man til at undersøge nu. Arbejdets Intensitet — ja, det har man heller ikke vidst noget om i Regeringen, det har nu Kontorchef Vedel-Petersen taget op til Undersøgelse. Man skulde dog tro, at saadanne Undersøgelser havde haft deres Interesse, inden man gik til en Reform, som har haft saadanne Virkninger, som den højtærede Indenrigsministers nye Arbejdsløshedslov har haft. Jeg tillader mig at rejse det Spørgsmaal, om den højtærede Indenrigsminister paa denne Baggrund mener, at det er mere berettiget at hævde, at det, man her har foretaget sig fra Regeringens Side, er velberegnet Statskunst, end det er, som jeg gør, at hævde, at det er politisk Dilettanteri.

Den højtærede Landbrugsminister var ogsaa inde paa en flot Imødegaaelse af mine Udtalelser om Statshusmandsbrug. Den højtærede Stats- og Landbrugsminister søgte at affærdige mig med nogle Bemærkninger om, at naar Priserne nu er saa lave, som de er for Byggematerialer, for Inventar og Besætning — for Byggematerialer er det nu saa som saa med Prisens Lavhed, men det er dog i hvert Fald adskilligt bedre, end det var i Efterkrigsaaene —, hvorfor skulde

man saa ikke kunne blive ved at oprette Statshusmandsbrug som hidtil? Jeg har henvist til Udtalelser, som Statshusmænd selv er fremkommet med, og hvorved de har anmodet om, at man fra officiel Side vilde tage Pusten et Øjeblik med Hensyn til Oprettelse af Statshusmandsbrug under de nuværende økonomiske Forhold; og det stadig aftagende Antal Ansøgere, som der i den seneste Tid har været til Statshusmandsbrug, tyder jo paa, at vore Landarbejdere har saa megen sund Sans, saa megen common sense, at de ikke under de nuværende Forhold hopper paa Limpinden med samme Troskyldighed, som de har gjort det i de nærmest efter Krigen følgende Aar.

Jeg har i Løbet af kort Tid, haaber jeg, til ærede Medlemmers og specielt til Venstres Disposition en saglig, videnskabelig Undersøgelse af, hvorledes det i Virkeligheden forholder sig med hele vor Statshusmandsbevægelse socialt og økonomisk.

I Foraaret 1922 havde jeg en Diskussion med den højtærede Statsminister om denne Sag. Jeg rettede det Spørgsmaal til ham, om han mente, at det ud fra et strengt nationaløkonomisk Rentabilitets-synspunkt kunde siges, at Statshusmandsbevægelsen havde betalt sig for Danmark som en samlet Erhvervsorganisation, og den højtærede Statsminister var da saa redelig og saa forsigtig at svare mig, at han saa ikke Statshusmandsbevægelsen først og fremmest som en økonomisk Reform, men som en social Reform.

Nu er jeg ganske enig med den højtærede Statsminister i denne Betragtning, men saa meget mere tror jeg, det har Interesse under de nuværende Forhold for det lille Landbrug at undersøge det Spørgsmaal: Hvad har denne sociale Reform i Virkeligheden, hvis vi regner fra 1899, da den begyndte, altsaa i hele dette Aarhundrede, kostet det danske Samfund?

Ja, efter hvad der hidtil er meddelt mig af Oplysninger fra en Videnskabsmand, som undersøger hele denne Sag meget nøje og grundigt, og som ikke har noget som helst med de politiske Partier at gøre, kan man anslaa Statens direkte Tab paa de Kapitaler, Staten har investeret i disse Brug, hvis disse Tab i Aarenes Løb kapitaliseres, til ca. 50 Mill. Kr. Hvis vi dertil følger Tabet ved det offentlige Restancer og det Nettotab, som Staten utvivlsomt har lidt skattemæssigt set, ved at de paa-gældende Brugere ikke tilnærmelsesvis har kunnet svare den Formue- og Indkomstskat til Stat og Kommune som Ejerne af de